

Územní plánování jako nástroj ochrany přírody a krajiny

Ing. Radek Kyrian
email: kyrianr@gmail.com

Obsah cvičení:

- 1: Krajinný ráz – historie a základní charakteristiky**
- 2: Úvod do právních předpisů a legislativního rámce**
- 3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení**
- 4: Velkoplošná a maloplošná chráněná území v ÚPD**
- 5: Další územně analytické podklady ochrany přírody a krajiny v ÚPD a jejich význam**

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

- Krajinný ráz je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti. Je chráněn před znehodnocením, tj. činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Je definován rysy a znaky, které tvoří jeho jedinečnost a odlišnost, např. morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačním krytem a osídlením.
- Již od počátku 20 století jsou vydávány zákony k ochraně krajinného rázu v obcích, tedy v zastavěných územích. Na našem území tuto ochranu zajišťovali hlavně přírodní rezervace a stavební řády (st. ř. pro Prahu, st. ř. pro království české).
- článek z časopisu v Kráse našeho domova z roku 1912 – Ráz obcí chráněn správním soudem s právní větou: Z příčin znešvaření okolí lze zakázati zastavování pozemkových parcel vůbec, a z týchž příčin i stavby vysokých budov.
- Pojem krajinný ráz používá i zákon přídělový z roku 1920, nebo lesní zákon z roku 1960.
- Ze současných dokumentů: evropská Úmluva o krajině, Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy
- atd.

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

Základní hodnocení krajinného rázu probíhá na úrovni vymezení oblastí a míst krajinného rázu.



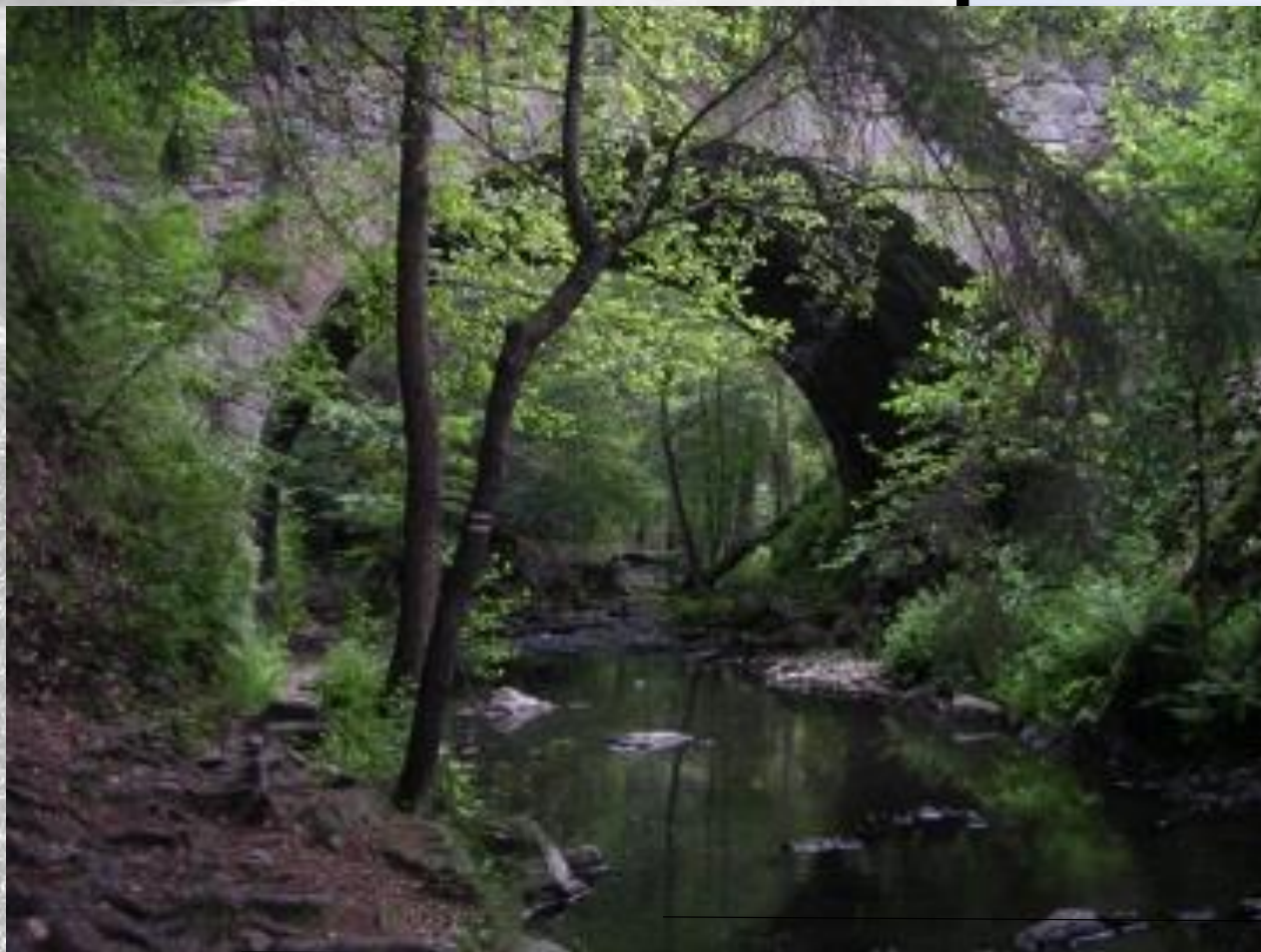
Bílé Karpaty

Břidličná Jeseník



1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

Železné Hory Doubrava



Krkonoše Sněžka

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

Jeseníky Dlouhé Stráně



Beskydy přehrada
Morávka

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

Šumava Rokytka



Krkonoše Sněžné jámy

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu



Šumava Stožec



Vršatecké podhradí, Slovensko



ochrana
přírody a
krajiny

1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu



Šumava Lipno



1: Úvod a základní charakteristiky krajinného rázu

Místo krajinného rázu

Jeseníky Priessnitzovy lázně



1: Úvod a základní charakteristiky krajinné

Místo krajinného rázu



2: Úvod do právních předpisů a legislativního rámce

- ZOPK § 12 – ochrana krajinného rázu a přírodní park

(1) Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umísťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

(2) K umísťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem.

(3) K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

2: Úvod do právních předpisů a legislativního rámce

- ZOPK § 12 – ochrana krajinného rázu a přírodní park

(4) Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

Kompetence v ochraně krajinného rázu:

Obce z rozšířenou působností- mimo ZCHÚ a jejich OP, mimo vojenské újezdy, objekty pro obranu státu (OPOS).

Krajské úřady – v přírodních památkách, přírodních rezervacích, mimo vojenské újezdy a OPOS.

Správy národních parků – v národních parcích a jejich OP, mimo vojenské újezdy a OPOS.

AOPK – v CHKO, v NRP, NPP a jejich ochranném pásmu, mimo vojenské újezdy a OPOS.

Újezdní úřady – na vojenských újezdech.

3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízením

Posouzení v ÚPD

Při projednání ÚPD jsou posuzovány plochy a koridory navržené v dokumentaci.

Při posouzení se zprvu zjišťuje, zda je v dokumentaci zpracováno posouzení krajinného rázu.

Pokud ano: zjišťuje se jeho kvalita a zpracování.

Mělo by být zpracováno na celé území obce.

Mělo by vymezit oblasti krajinného rázu a místa krajinného rázu a definovat jejich jednotlivé charakteristiky.

Mělo by jasně stanovit podmínky, za kterých je v jednotlivých místech a oblastech možné umístit stavbu. Tím zajistit ochranu krajinného rázu.

Pro jednotlivé plochy a koridory by měly být stanoveny jasné rozměrové, výškové, hmotové atd. charakteristiky.

Pokud je ochrana krajinného rázu dohodnuta během pořizování územního plánu, již se dále nevede řízení ve věci pro jednotlivé stavby, protože jsou nastaveny regulativy jednotlivých ploch tak, aby nedocházelo k jeho narušení.

Pokud DOS usoudí, že plocha a její využití je v rozporu s ochranou KR, tak ji po náležitém odůvodnění požaduje z projednávání vyloučit.

3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení

Příklady z praxe:



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízením

Příklady z praxe:

Už 140 let je největší stavbou
v katastru obce novogotický zámek.



Od roku 2014 tomu bude možná jinak:
Komerční centrum se 40000 m2 pronajimatelných ploch.
2600 parkovacích stání v parkovacích domech.

CBAarchitektura



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízením

Příklady z praxe: expozice záměru velkého rozsahu do dálkových pohledů



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízením

Příklady z praxe: stezka v korunách stromů



Příklady z praxe: Jižní tangenta druhá část



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení

**Příklady z praxe:
Negativní vlivy záměrů
z hlediska vzdálenosti
od pozorovatele a
jejich expozice na
horizontech**



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení



portalmest.cz

3:

Pří



ochrana
přírody a
krajiny

3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení



Příklady z praxe: vliv staveb na krajinný ráz
zasazení do krajiny nebo intravilánu města



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení

Příklady z praxe: výstavba severní spojky v Českých Budějovicích



3: Posouzení krajinného rázu v ÚPD a územním řízení

Posouzení v územním řízení:

Vede se formou závazného stanoviska nebo správního řízení.

Je vhodné pořídit si studii vlivu stavby – záměru na krajinný ráz (žadatel, DOS).

Vymezení hodnoceného území

1.1 Popis navrhovaného záměru

1.2 Vymezení potencionálně dotčeného krajinného prostoru

Hodnocení

2.1 Vymezení oblasti krajinného rázu a míst krajinného rázu

2.2 Identifikace znaků a hodnot přírodní, kulturní a historické charakteristiky

Posouzení zásahu

3.1 Posouzení vlivu záměru na identifikované znaky a hodnoty

3.2 Určení únosnosti zjištěné míry vlivu

Přírodní park – např. Novohradsko. Je vyhlášen a jsou stanoveny podmínky ochrany krajinného rázu. Závazné pro územní řízení a ÚPD.

Generel krajinného rázu Jihočeského kraje